

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI LAKÁS:
Kul-monostorutca 181. szám.

Megjelen a lap hetenkint 3-szor u. m. keddén, csütörtökön és szombaton délen. Ára évi négyre 3 ft. o. 6.
Hirdetési ár: 5 hasábos sorért 1-ör 7 kr., 2-ör 6 kr., 3-ör 5 kr. o. 6. a minden hirdetés után 30 kr. bérlegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.
A „nyilvántartás” czikkje sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez csatolandók.

KIADÓ-HIVATAL:
Középútcza, STEIN J. könyvkereskedése.

Hivatalos nyilatkozat

az erdélyi kölesönös jég- és tüzkármentő társulat jelenlegi állásáról. *)

Az erdélyi kölesönös jég- és tüzkármentő társulat idei április 3-án tartott népes rendkívüli közgyűlése 157. 158. jegyzőkönyvi szám alatt kelt végzésében köteleességévé tette alóli választmányának, hogy a társulat jelenlegi állásáról a tagokat és közönséget az annak idejében hitelesítendő jegyzőkönyv alapján hírlapilag hivatalosan értesítse. A jegyzőkönyv hitelesítése s az abban foglalt végzések egy részének teljesítése — mint természetök szerint elsőbbség — csak a napokban történvén meg: a választmány eljöttnek látja az időt arra, hogy meghízátásának eleget tegyen a követelésekben.

I. A társulat jövő sorsa s a még le nem járt biztosítások ügyében kelt közgyűlési végzés.

A közgyűlés indítatva az által, hogy 1865-ik évi tüzkárai az ez előtti éveket 100%-tel multák felül, hogy azok a folyó évben is, az utóbbi közgyűlés napjaig, mind fenyegetőbb arányban növekedtek, biztosítói ellenben három év óta folyvást apadnak, hogy a pénzügyi viszonyok a lehető legkedvezőtlenebbek, s társulatunk évek óta csak a legnagyobb bajjal s apránként jut követeléseikhez, maga ellenben jogos és jogtalan, gyakran nyilvánosan nyereszkező biztosítók által is kíméletlenül támadtatik meg; hogy az újabb időben keletkezett részvényes társulatok között irányu versenyre társulatunk üzletére szerfelett csökkentőleg hat; hogy tagjaink számát a kilitásba tett díjpótlék-kirovás a mostani pénzügyi viszonyban valószinűen nagyon meg fogja apasztani, s társulatunknak egy nagyobb költség bekövetkezésétől méltán lehetett tartania, — mindezen okoknál fogva a közgyűlés 157. jegyzőkönyvi szám alatt csaknem általános egyetértéssel meghatározta, hogy a kölesönöség elvén alapuló ezen egyedül álló hazai társaságnak, annyi részvénnyel szemben, a biztosítási ügy újabb időben vett irányánál fogva — midőn az évekéből sokan saját letétel csínálnak — további önálló fenmaradása saját biztosító tagjaira nézve csak addig kívánatos, míg minden jogos követeléseket kielégít, akkor pedig megszűnése mulhatlanul szükségesé vált; ennek folytán a közgyűlés a választmány által a magyar általános biztosító társulattal, az abba leendő beolvadás iránt kötött s indokolta előterjesztett egységet egész kiterjedésében elfogadta. Ez egység 1-50 pontja szerint társulatunk kötelezte magát, hogy biztosításait mind a két szakban még április hónapban megszünteti, a 2-dik, 3-dik és 4-ik pont szerint közgyűlésileg le nem járt biztosításait hiteles kimutatásban a kockázattal együtt az átvételi nap déli 12 órájkor a magyar általános biztosító társulathoz átteszi, mely időponton túl eső károk nem az erdélyi kölesönös jég- és tüzkármentő, de a magyar általános biztosító társulatot terhelik; az 5-dik pont szerint az erdélyi kölesönös biztosító társulat a magyar általános bizt. társulatnak átadott biztosítási érték fedezéséül minden biztosított egy száz forint után $\frac{3}{4}$ százalékat ad át, nem készpénzben, hanem az ügynőknél künn lévő követelésekben. Ezek fejében a magyar általános bizt. társulat, a 3-dik pont szerint átveszi az érintett biztosítások kockázatait, a 6-dik pont szerint magára vállalja a részére átadott követelmények felszedését, a 7-dik pont szerint a fellelt átvett összeg egy harmadát visszaadja a kölesönös jég- és tüzkármentő társulat elnökségének, hogy azt az igazgatónak vagy családjának szolgáltsa át; a 8-dik pont szerint a magyar általános bizt. társulat az erdélyi társulatnak fennmaradó követelményei felhajtásában is szives segédkeztetést nyújt; végre egy igazgatósági pótléknyilatkozat szerint az erdélyi kölesönös biztosító társulatnak igazgatási költségei fedezésére addig, míg az a rovatalt megtevéni, némi bevételhez jut, havonként 1000 forint o. értékű kölesönt előlegezni ígérték. Mindezeket a közgyűlés elfogadván, az egész társulatot kötelező törvényes határozattal emelte, s végrehajtásukra a választmányt és igazgatóságot bízta meg. Minek következtében az átadás folyó hó 5-dikén meg is történt, a további biztosítás megszüntetett, a le nem járt biztosításokról és fedezeti erőről készített kimutatások átadottak, az igazgatóságnak a kívánt első havi előleg ki lön szolgáltatva; szóval a magyar általános biztosító társulattal kötött szerződés illető pontjai teljesedésbe is mentek.

A választmány nem látja szükségesnek, sem köteleességben állónak, a közgyűlés a végzését bővebben indokolni; mert ekkor több hetek tanácskozásai folyamát kellene leírnia; melyek a választmányi és közgyűlési jegyzőkönyvekben bármikor, bárki által megláthatók. Azonban azt bátran kimondja, hogy a társulatunknál biztosítottok érdekében, egy mindkét szakban működő, kipróbált és szilárd hitelt, terjedett hatáskört, e felett nagyszerű tartalékkal bíró társulatra való beolvadás által a lehető legmegnyugtatóbban gondoskodott.

II. A társulatnak az eddigi károk kilitisztázása és kifizetése idejéig fenn és egyttmaradása iránt hozott közgyűlési végzés.

*) E hivatalos nyilatkozat társulatunknak hazánkban és a birodalomban 25,000-re menő összes biztosított érdekeltvén: tiszteltetnek a tisztelt hi-laputalajdonos urak, legyenek szivesek azt, a társulatunk szoroson hozzá kapcsolt ki lörneve s károsultaink érdeke tekintetéből, becses lapjait fróv tábba dímentesen felvenni. A dímentes közlést azért kórkjuk, mivel a választmányunk a legnagyobb takarékoság van kölesönöségvé téve, a közgyűlés és a társulat pénzügyi állásából folyó saját kölesönöségzete által.

Czelszerűen lévén gondoskodva a mondottak szerint társulatunk tagjainak le nem járt biztosításai és történetü kárai felől: hátra volt társulatunknak eddigi károsultai kielégítése s ügyeinek a teljes beolvadásig tartó rendezése iránti közgyűlési intézkedés.

Ezekre nézve a közgyűlés 158. jegyzőkönyvi sz. alatti végzésében meghatározta:

1. hogy társulatunk a biztosítások megszüntetése és a kockázatok átadása által feloszlottnak nem tekinthető; ez csak akkor lesz lehetséges, ha az igazgatóság és erre közgyűlésileg megkért és felhatalmazott választmány a társulat kölesönös köleségében álló ügy-kilitisztázási és lebonyolítási munkálatait teljesen bevégezte s károsultait kielégítette; a közgyűlés határozottan kimondotta, hogy a társulat összes tagjai, mint a kölesönöség elvénél és alapszabályaink felremagarázhatlan értelménél fogva, a kirott díjpótlék-összeg mennyiségéig köleslezt tagok, egész egyetemének mind addig együtt kell maradni, s a társulatnak, mint ilyennek fennállani, míg minden jogos követelések kielégítve lesznek, a mikor e kielégítés megtörténtét és a társulat feloszlását egy utolsó közgyűlés mondja ki.

2. A közgyűlés nyomos megvitátás után elfogadta alapul a választmány által előterjesztett azon A. I. és A. II. jegy alatti két kimutatást, melyek nemsokára egészen közöltni fognak a tagokkal, s melyek részletesen kimutadják a társulatnak márc. 31-ig terjedő activ és passiv állását és azon költségvetést, mely a társulat ügyeinek — remélhetőleg egy év alatti — kilitisztázásig megtartott igazgatósági személyzet fizetésére, a díjpótlék-rovatalt felszedésére, ügynőkségi proviszióra, letétemények kifizetésére, postára, függő s ezután kezdhető perekre s más kiadásokra szükséges. Az első kimutatásban különösen látható, hogy a végre, hogy a társulat egész 1865-ki és 1866-ki április 5-ig történt kárait, melyek értéke 91,000 forintba megy, valamint imént érintett rendkívüli kiadásait fedezhesse, az 1865-ben volt 85,652 forintba menő minden biztosítási egy forint után 184 száztól díjpótlék utólagos kirovása vált elkerülhetlenül szükségesé. Ezen kimutatások alapján a közgyűlés a kijelölt díjpótléknak, mint a mi a szabályszerű hatszoros kölesleztetésnek egyharmadát sem teszi, a társulat 1865-ben volt tagjaira való kirovását és felszedését egyetelmével meghatározta s teljesítését a választmány által gyámoltandó igazgatóságnak és mellé rendelt ellenőrbiztosnak kölesleztetésévé tette, jegyzőkönyvi kivonatban felhatalmazván a választmányt arra, hogy a társulat jó hírnevének fenntartása s károsult tagjaink igazságos követeléseinek kielégítése végett, mindent elkövessen a végre, hogy díjpótlékát kiki önkénytelen befizesse; a vonakodók alapszabályaink értelmében a hatszoros díjpótlékot a törvény útján is felvevén. A közgyűlés azt is meghatározta, hogy a díjpótlékot befizető tagokra a mostani kirováson felül semmi körülmények közt, több kirovás nem tétetik; ellenben a netalán megmaradó felesleg a fizető tagoknak pótlékfizetéseik arányában visszafizetettik, s annak idejében az egész ügy-kilitisztázási s lebonyolítási munkát rendes számadási alakban a társulat közgyűlése, sőt a nagy közönség elébe terjesztetik.

3. Arra az esetre pedig, ha akadnának oly részvényes tagok, kik nem érdekeltetve a társulat eddigi jó hírneve, s öket korábban felszolgált károsult társai sorsa által, szabályszerű kölesleztetésgeinek eleget tenni nem akarnának, a közgyűlés meghatározta, hogy a felséges kir. főkörmányszékhez az összes társulat nevében — kik közt vannak a károsultak is — alázatos folyamodását terjeszti fel, melyben a társulat jelenlegi állásának alapos felfejtése mellett kéri a) hogy Erdélyben közvetlen rendelkezés, Magyarországon és a birodalom más részeiben a tartományi főkörmánységekhez tendő átírás útján méltóztatassék hathatósan intézkedni az iránt, hogy egyfelől a fizetni teljességgel nem akarók ellenében megbízottainknak kormányi assistentia adassék, másfelől a közgyűlésnek a károsultak kielégítésére nézve hozott méltányos és igazságos intézkedéseit úgy a törvényeséknél és politikai hatóságoknál, valamint az egyes károsultaknál és ügyvédeknel loyális méltánylatra találjanak és azok eredményét várják be. b) Hogy saját körében a kártérítésért panaszt emelő tagok kérvényeire adandó kegyelmes válaszaiban a közgyűlés ezen teljes jó akaratú szándékaira szintén tekintettel lenni, s hasonlóra a birodalmi más tartományok kormányhatóságait is felkérni méltóztatassék, biztosítván a közgyűlés minden igazságos követelést az iránt, hogy a társulat kölesleztetésének eleget tenni szabályszerű és becsületbeli kölesleztetésének ismeri, s ha a tagok és kormányhatóságok által igekeztetésben gyámoltatják, legtovább egy év alatt eleget is tesz.

A siker, mely a 22 éves intézet működése megszüntetésével, annak erkölcsi kölesleztetése szerinti becsületteljes végfeloszlása czéljából minden hazafi által méltán elvárható — a közgyűlés nézete szerint — a kölesönöségi kölesleztetés volt tagok méltányosságától, jogérzetétől és a magas kormány-nak ezen kölesleztetés teljesítésére irányzóan kegyes gyámoltatásától függ. Mit annyival inkább remélhetni, mivel a társulat működéseit illető mostanig vezetett számadási összeállításokból tisztán kitűnik, hogy e társulat fennállása óta

3364 károsult tagnak a jégszakban 272,189 ft 29 kr. 2488 " " " a tüzsakban 478,392 " 48 "

Összesen: 750,581 " 78 " kártérítési összeget fizetett, tehát múltánál fogva a nemzetgazdaság elemeztére s a nép vagyonszága gyarapítására tetemesen befolyt, akkor, midőn ha

sonló hazai intézettel hazánk még nem dicsekedett, sőt ez volt nemcsak a hazai magyar biztosító intézetek egyik elsőbbsége, a hol ifjaink e szakban magukat kiképezték, hanem a később alapított részvényeseknek is útörője; méltán igényelheti tehát a közjólétre irányzott működése sikerének elismerését, valamint minden illetők s kivált öntagjai teljes jó akaratának oda irányozását, hogy életének utószakasza multjára homályt ne vessen.

Végül a választmány szükségesnek látja a társulat tagjait az ide február 26-ki és április 3-ki közgyűléskor szükségesnek mutatkozott két rovatalt közötti nagy különbség oka iránt felvilágosítani. Az 1865-dik évi számadási zárak szerint ugyanis 62,083 ft 30 kr. fedezhetlen szükség volt kimutatva, mi minden egy forint díj után csak is 70 kr. rovatalt igényelt volna; most ellenben, az április 3-ai gyűlésen 91,000 forintba menő kár tűnt ki, és így a pótlékrovatalt minden egy forint díj után — a felszedési költségekkel járó szükségletet is tekintetbe véve — 1 ft 84 kr. díjpótlékra azért emeltetett, mert egészen más irányt kelle venni a számitásokban akkor, t. i. február 26-dikán, midőn a társulat működéseit még továbbra is folytatandó volt, és most azon április 3-ai közgyűlésben, midőn a végfeloszlásra kelle megtenni az előkészületek intézkedéseket. Így például tekintetbe kellett venni az utóbbi gyűlésben azt, hogy több díjfelzetésekből semmi bevétel nem lesz, a lehetőség szerinti megtakarításokra tér nem marad; gondoskodni kellett a társulat igazgatósági és ügyvezetői személyzetének a díjpótlékrovatalt felhajtásáig leendő némi elköteleztetéséről, mert különben ekkora mérvű lebonyolításnál, ha azok nem folytatják a végbezárási munkálatait, kik abba már benne valának, mások és idegenek működése jelentékenyül több időt s ebből folyólag tetemesen több költséget is okozandna; számba kellett venni, hogy a társulat ily hosszú idő alatt bármily elővigyázat mellett is nem tudhatta kikértni, a kölesleztetés évek nagy pénzügyiségeinek azon káros visszahatását, minél fogva egykor jó hiteltű ügynőkeink künn lévő követeléseiből tetemes összeget kell veszelőztetnünk nyilvánítan; s fedezéséről gondoskodni; figyelembe kelle tartania a lejártatandó — fájdalom! nem kevés, folyamathat levő méltánytalan perek költségeit, sőt az ezek netalán megvesztésénél a társulatra hármandó kielégítési öszleteket is. Mikről egyébiránt a társulat részletesebb nyilt kimutatásait ügynőkei útján az illetőkhöz, valamint hírlapok útján a nagy közönséghez nemsokára eljuttatja.

Társulatunk alapzata, azon egyszerű és sok éveken át rendíthetetlennek mutatkozott sarkköre lévén állítva, hogy a nyerevényre törekvés kizárásával mindenki egymást szerencsétlenségében szennvedett kára valódi mérve szerint kárpótolja, s ezen elv szerint a nagyobb szerencsétlenségek esetében, minők a tüzsakban 22 év folytán az 1865-ki vésszes éven kívül nem is történtek, szükség esetében egy egész hatszoros díjpótléki öszveggel való fizetésével is közre járuljon: ezen alapon és a kölesönösen elfogadott, sőt kölesleztési alakban aláírt sarkelv folytán remél, megvárja, sőt jogosan követeli a társulat egyeteme, hogy minden — a társulatra nézve oly szerencsétlen — 1865-dik évben, biztosításban részesült tagja érintett törvényes és erkölcsi kölesleztetésének eleget tenni annál inkább sietni fog, minél inkább emberiségi érzetből s minden jóra és nemestre törekvő indulatból folyó önkényes hajlama a jelen műveltebb kor polgárainak az, hogy szerencsétlen polgártársaitak meg akkor is felsegítsék, midőn erre szabályilag kölesleztetés nincsenek s a károsultnak irányukban csak is, mint felebarátjok iránt lehet igénye. A választmány jól érzi az idők súlyát, de a társulat hitelt s a tagok erkölcsi és szabályszerű kölesleztetéséit minden egyébnél magasabbra helyezvén: reménytel néz a nemsokára kibocsátandó rovatalt jövője elé!

Kelt Kolozsvárt, az erdélyi kölesönös jég- és tüzkármentő társulat választmányának április 20-án, 1866-ban tartott gyűléséből.

A közgyűlés megbízásából a választmány.

Kolozsvár, apr. 25.

Közös ügyek, unio, nemzetiségi kérdés! Im, ez lőszolatra azon nagy horderejű, egymással szoros kapcsolatban álló, sőt részben egymástól függővé tett kérdéseknek, melyek minket, a Királyhágon innen, mint való-ságos életkérdések kell hogy érdekeljenek. Részünköről bevalljuk, hogy minden mozzanat e kérdések körül szívünk dobbanásait kettőzteti; mert érezzük, hogy Erdély social-politikai érdekei egész jövőjének titka rejlik azok megoldásában.

„Abban az egyben legyen tisztában önmagával a haza, hogy itt lételünkről vagy nem-lételünkről van szó!” — mondá a kir. főtárnokmester ő excija felsőházi zárbeszédében — s mi nem tudjuk egész bizonyossággal: minő hatással viszhangoznak e komoly szavak a Duna és a Tisza mentén; de annyi bizonyos, hogy ez ünnepélyes kijelentés után mi, itt, Erdélyben, még mindig sok tekintetben függő és elszigetelt helyzetben — ha lehet — még komolyabban, még mélyebben át vagyunk hatva az idáig fejlődött helyzet sors-

szerű nagyfotosságtól, s még sovárabb és remegőbb tekintettel csüngünk minden jelen-ségen, mely nagyobb horderejűnek látszik.

E zárbeszédet, a mostani kormány programja gyanánt hangzót, tehát már e lap mult számában inditva érezők magukat különösen ajánlani az olvasó figyelmébe, s tán nem hibáztunk, ha tettük ezt az első benyomás alatt önálló felfogással, mert az ma is eseményszerű jelentőséggel áll előttünk, miután az a helyzetre nagy világot vet.

Azóta egy más szintén eseményszerű jelenet merült fel, mely hasonlóképp — s tán minket, erdélyieket, kiválóan — felhív, hogy komolyan figyelembe vegyük.

Ez a nemzetiségi kérdés váratlan ventilatioja az alsóház április 21-ki ülésében; eseményszerű jelentőséget tulajdonítunk pedig annak azért, mert — jóllehet nem a meritalis kérdés végeldöntésének nagy tényét, ez epocha által kivívandó egyik legnagyobb vívmányt üdvözölhetjük az eredményben — de végre is a napirenden kívül felidézett discussio egész folyama és eredménye: e kényes ponton szintén sok tekintetben földeríti a helyzetet, biztosabbá teszi hazafias kilitásainkat, s nagy mértékben megnyugtató azon siker által, mely csak a legitim álláspont, s nagyobb egyetértés javára esik.

Távol legyen tőlünk, hogy a napirend felette fontos szabályának megsértésével tüzetesen kívánjunk e kérdés tárgyalásába bocsátkozni.

De miután Erdély par excellence vegyes népességi terület, s a nemzetiségi kérdés szerencsés megoldásának kilitásaiabban jobb jövőnk, boldogságunk, békés haladásunk és emelkedésünk reményei ragyognak fel, előtűnik ugyyszólva specialis fontossággal bir ezen előleges szellőztetése is a kérdésnek.

Épp ezért, mellőzve egyéb közleményeket, hivatásunknak tartók ez ülés folyamáról részletesebb, tüzetesebb közlést adni, s e közlemény után fölsőleges bővebb commentárral kísérni ezen epizodot, mely önmagát illusztrálja igen érthetőleg, s mely elég fontos tanulságokat nyújt corollarium gyanánt.

De kiemelendőnek találjuk, hogy a román képviselők nemzetiségi proportio eszméjén alapuló pótitindványukkal itt is oly álláspontot kívántak elfoglalni, minő ellen Erdélyben mi már évek óta küzdünk, nem mintha méltánytalanok tudnánk lenni a nemzetiségek jogos igényei iránt, hanem mert ez igények ily alaponi követelése foederalismusra, a magyar szent korona integritásának megtörésére, a királyság feldarabolására vezetne. És nagy elégtételül szolgálhat nekünk, magyaroknak, hogy a nemzetiségi proportio ezen soha meg nem engedhető eszméjét, nemcsak magyarok, hanem valamennyi más nemzetiség képviselői elítélték, midőn a román-inditvány elvetésére, s a magyar országgyűlés iránt bizalmat szavaztak, s végül éppen ultraromán részről azon vallomást nyertük, hogy a kik a legalitás terén képviselik nemzetiségüket, nem rosz románok azok.

Az ország kitünőbb politikai egyéniségeinek ezen ülésben hallott nyilatkozataiból pedig a királyságban élő minden testvér-néptörzs meggyőződést szerezhetett, hogy a magyar a többi nemzetiségek jogos igényeit a lehető leghasznosabban méltányolni óhajti, s annak idejében (napirend) testvéri kölesleztetését önzéstelenül teljesíteni is fogja.

Ezért azon nézetben vagyunk, hogy az ultrarománok által napirenden kívül s tapintatlan interpretatiókkal felidézett vita nem-hogy ártott volna az ügynek magának, sőt remélhetőleg kedvező befolyással lesz az álláspontok correctebb tisztázása és kölesleztetés-hozatalára.

Es ezt mi nagy vívmánynak tartjuk, melyet bizonyára minden igaz hazafi örömmel és teljes méltánnyal fogad.

H. S.

A pesti országgyűlés.

Az alsóház április 21-diki ülése.

Jegyzőkönyv hitelesítés után elnök közli, hogy a főrendek részéről b. Majthényi László üzenelet hozott, ki is a háznyál által bevezettetvén, az elnökhez járult, s küldetését jelentő szavak mellett átnyújtá a főrendeknek a feliratra vonatkozó hatá-

rozatát. Az átnyújtott jegyzőkönyv felolvasatán, tartalma helyesléssel fogadtatott, s úgy a főrendi küldött rövid szavai, valamint a jegyzőkönyvi felolvasás eljénél elidézvén elő, elnök kijelenté, hogy az eképp mindkét ház által elfogadott felirat a hétfői ülésben hitelesítés végett felolvasatni és hitelesített fog.

A szerdai ülés jegyzőkönyvének az ország-házra vonatkozó pontját illetőleg, Deák Ferencz indítványozza, hogy mondja ki a ház határozatilag, miképp az ideig. ország-ház nagy termének falai még nem levén egészen kiszáradva, itt június elejéig nem tart ülést. (Helyeslés.)

Elz határozatilag kimondatott.

Elnök jelen, hogy Rannicher Jakab szebeni képviselő benyújtotta megbízó levelét. Kiadott az állandó igazoló bizottsághoz.

Erre a költségvetési bizottság részéről Rajner Pál előadó tett jelentést. A költségvetés ápril hóra 67,456 frt 33/4 krt igényel. Kanzer Lipót építésznek 300 frt utalványoztatott. A képviselőház teremőrei, irnokai és szolgálai fizetésjavítás iránti kérelmekkel a bizottsági javaslat szerint elutasították.

Halász Boldizsár és Lator Gábor vizsgálatra kiküldött képviselők költségének megtérítése utalványoztatott.

Napirenden volt a tizenkettes bizottság jelentése, s ezzel kapcsolatban két indítvány.

Az első, t. i. Dobóczy Ignácnak a Tisza szabályozás ügyében tett indítványa Deák Ferencz javaslata szerint a közgazdasági bizottsághoz utasított.

A második indítvány a nemzetiégi kérdést napirenden kívül hozza szönyegre. Aláírták román képviselők. Ez váratlanul élénk és hosszas vitát idézett elő, mely lehetőségig szenvedélyesség nélkül folyt le, s habár az indítvány kommentatorai igen tapintatlanul s ingerlőleg tárgyalták, mégis a nemzetiégeket megnyugtató őszinte nyilatkozatokra adott alkalmat. Megjegyzendő, hogy a románokon kívül egy más nemzetiégi képviselő se pártolta az indítványt, mely így szól:

„Pótindítvány

a bizottmányok alakítására és szervezésére kiküldött 12 tagu választmány véleményes jelentéséhez. Tekintethe véve, hogy a ház első feliratában kimondotta, miszerint a nemzetiégeket illető törvények alkotásában az igazság és testvériség elveit követendő; tekintethe véve, miként a nemzetiégeket mint megannyi lényeges és egyenjogu tényezők — ezen fontos kérdés megoldásánál egyenlő közreműködésre vannak hivatva; indítványozzuk, miszerint: A nemzetiégi ügyben kiküldendő választmány — ezen ügy fontosságához képest — az ország nemzetiégei kellő figyelembe vételével s azok számához aránylag alkottassék. Pest, ápril 18. 1866. Popovics Zsigmond, Varga Flórián, Mihályi Péter, Mocsonyi Antal, Mocsonyi Sándor, Borlea Zsigmond, Mocsonyi György, Babes Vincze, Hodosi József, Maniu Aurél, Faur János, Papp Zsigmond, Wlad Alajos, Romanu Sándor.“

A kényes tárgyhöz legelőször hozzá szolt közös hazánk bölcsse,

Deák Ferencz. A t. ház törvény által óhajtja elintéztetni a nemzetiégi kérdéseket, s előlegesen egy bizottmányt akar kiküldeni saját kebeléből a törvényjavaslat elkészítésére.

Nem egyes nemzetiégeknél külön ügye ez, hanem az egész országé, (helyeslés) s mi nem egyes nemzetiégeket képviselünk itt, hanem képviseljük valamennyien az egész országot. (Ugy van.) Az alkotmány nem a külön nemzetiégeket ruházza fel képviselvi joggal, hanem az ország polgárait, kik valamennyien azon egy hazának polgárai, ugyanazon egy politikai nemzetnek tagjai. (Helyeslés.) Midőn tehát a nemzetiégi kérdések fölött tanácskozunk, a feladat nem az, hogy a nemzetiégeket, mint egymással szemben álló ellenfeleket alkudoznak egymással, hanem, hogy mint képviselői az országnak, a haza érdekében igyekezzenek intézkedni; (élénk helyeslés) s e részben valamennyiünknek ugyanazon kötelességünk van; valamennyiünknek ugyanazon tekinteteket kell szem előtt tartanunk, az igazságnak, méltányosságnak, testvériségnek s a haza közjavanak tekintetét. (Élénk helyeslés.)

E nézetek vezéreltek bennünket feliratainkban, e nézetek fognak vezetni ezen túl is. De sértetlennek kell maradni a választási szabadságnak s a ház bizalmát megkötni nem lehet. (Ugy van.) Előre látható, hogy a ház saját érdekében és így eképp több oly tagokat fog választani, kik, mint különféle nemzetiések tagjai, leginkább ismerik mindazon különféle érdekeket, melyek a törvényjavaslat kidolgozásánál tekintetnek érdemelnek, de hány választassék egyik s másik nemzetiésbeliekből, azt előre kiszabni nem lehet. (Ugy van!)

A következőzés meg fogja mutatni, hogy nem csalódom, midőn azt hiszem, miszerint e házat e választásoknál sem fogja ellenséges indulat s egyoldalúság vezetni, de a választások szabadságát már előre így módon korlátozni, sem helyesnek, sem szabadságnak nem tartom; a módosítványt tehát el nem fogadom. (Élénk helyeslés.)

Hodosi József. Tisztelt ház! Én a nemzetiégi ügyet tekintem a legfontosabb, legégetőbb kérdésnek. (Nem halljuk!) Oly sürgetőnek tudom azt, hogy egy sorba kell tennem a közös ügyek

kérdésének eldöntésével, sőt ha lehetne, még ezen kérdés előtt intézném el. Valamint a közös ügyek kérdése eldöntésének egyik főcélja a trónnali kiegyezkedés, éppen egy a nemzetiégi kérdés megoldásának célja a nemzetiések egymásközi kiegyezkedése; valamint az egyik, egy a másik, a trónra, a házra és a bennevaló nemzetiésekre nézve egyaránt szükséges. Én úgy hiszem, hogy mindaddig, míg a nemzetiégi kérdés az országban lakó nemzetiések közmegegyezésével megállapítva nem lesz, addig közmegegyezés alig, sőt még alig sem lehetséges. Midaddig uraim, míg egy nemzet nyelve törvényes praerogatívával bír, a többi nemzetiések nyelvi használata pedig semmi, de semmi törvény által biztosítva nincs, addig közmegegyezés és béke nem lehet; pedig ez nagyon óhajtott volna. — A nemzetiégi érzet mindinkább fejlődik, ez elismertett már az első feliratban. Nálunk, románoknál ezen érzet egykoru életünkkel; sőt megelőzi még azon kort is, midőn mondatott rólunk, hogy: „Non tam pro vitae, quam pro linguae incolumitate certasse videbantur.“

De a nemzetiégi kérdés rendezése és elintézése iránt hajlam az országban leginkább az 1848-ik évtől datáltatik. Emlékszem 1849-ből valami Drágos-féle pontokról a románokat illetőleg — de ezen pontok igen későn tétettek. Tudom, hogy az 1861-iki országgyűlés kiküldött egy országos bizottmányt, mely egy munkálatot készített a nemzetiégeket illetőleg; tudom, hogy Tisza Kálmán t. képviselő-társam az 1861-iki országgyűlés elosztása alkalmával e célból egy indítványt tett. De, uraim! mindezen pontok, mindezen munkálatok s mindezen indítványok csak az utolsó perezen tétettek. Én nem tudom meddig fog tartani ezen országgyűlés, de úgy hiszem, annyi időnk van, hogy a nemzetiégi kérdést megoldjuk. De uraim! oldjuk meg mindannyian, minden azon ügyben érdekelt fél; érdekelt fél pedig minden nemzetiés, érdekelt fél nem csak az egyik nemzetiés, hanem mindannyi; tehát mindannyian működünk közre, s egyaránt a nemzetiégeket illető operatun kidolgozásába — mint megannyi érdekelt faktorok. (Halljuk. Zaj.)

A nemzetiégeket nem a politikai nemzet kiegészítő részeitől, hanem az ország kiegészítő részeitől tekintem, és ezen szempontból tekintve tudom, hogy az ország mindannyiunké, jól tudom, hogy mindannyian törekedünk a hon fenntartására, a haza szabadságára. De bigyjük el uraim! ha körültekintünk, én ezen házat a mostani zilált és abort-mis állapotában — úgy szólván — egy romnak tartom, mely romnak azonban jó, tartós s szilárd alapja van. Ezen törvényes alapon építünk egy új házat, melyben mindannyian elférünk, nem egyike a másik felett, hanem egyike a másik mellett; béküljünk ki önmagunkkal, békítjük ki a nemzetiégeket, adjuk meg mindenkinek a magáét, mindenek előtt adjuk meg a magunkét, és az ország egy sziv egy lélek lesz; a haza közös lesz. Én tehát a módosítvány mellett vagyok, mely szerint a nemzetiégeket kellő tekintethe venni kívánom.

Tóth Vilmos nem pártolja a pótindítványt, mert az kivihetetlen. Ha elfogadná a ház, két eset állna be. Vagy a bizalom nyilvánítása lenne korlátolva ily megkötés által vagy nem tartatnék meg, s ekkor a ház határozata lenne compromittálva. Az egész kérdés merőben csak magánegyezkedés tárgya lehet.

Babes Vincze a pótindítvány mellett hosszabb beszédet tart, s megfontolatlan szavak leb-
bennek el ajkairól. Szemrehányást tesz a házának, hogy a románok igen sokszor ignoráltak a választásoknál, (felkiáltások: mikor?) pedig a románok nélkül Magyarország nem lenne az, a mi, s mint alkotó rész igényli nemzeti létük tekindebevételét. E házban történt választásoknál — ugymond — akárhol volt szó románokról, közönségesen vagy nem választott meg senki közülük, vagy pedig olyan választott meg, a kiről köz tudomásu dolog, hogy nem éppen a legjobb, leg-
hűbb románok közé tartozik! (Nagy zaj, ellenmondás, elnök csenget.) Aztán simítja: „valamint nem mindenik magyar egyforma, ugy szintén nem minden román egyforma.“ (Derűtség, zaj.) Ők tisztelik a jó és kitűnő magyarokat, s kéri, hogy viszont ők is tekintethe véssenek. Az indítvány logikai és szükséges. Meg lehet tagadni, mert — ugymond — a többség ellenünk van, de azt hiszem: okokkal alig lehet.

Dedinszky a pótjavaslat ellen szól, s megmutatja, hogy az abszurdum. Ha a ház a javaslat szerint akarna eljárni, újból kellene verificalni a képviselőket, hogy megtudja, ki román, s meg újból verificalnia, hogy megtudja: ki a jó román, és ki a rossz román. A választmányi javaslatra szavaz tehát.

Zsedényi Eduárd: T. ház! Tisztelt tag-társunk Babes azt mondá, hogy nem minden román egyforma román. Elismeréssel veszem e nyilatkozatát, mert remélem, hogy Magyarország román-nyelvű lakosainak többsége vele nem egyforma véleleményli. (Helyeslés.) Elismerem, hogy vannak a különböző nemzetiések szószólói közt önzéstelen és biggadt férfiak, kik nyelvöknek a közgazgatás és iskola körében méltó szerepet, nyelvök kifejlődésének törvényes garantiát kívánva, minden oly gondolatot kizárnak, mely országunk állami létét

kérdéssé tehetné (ugy van!), vagy pedig csak zavart idézhetné elő.

Az ily jogos kívánatokat mi mindnyájan ki akarjuk s ki fogjuk elégtetni; (helyeslés) de ezen jogos kívánatok közé nem tartozik az indítványozóknak azon követelése, hogy az összes Magyarországi képviselői közepette egy külön nemzetiégi párt-választást proponáljon, mert ezen ház az ország minden readú és minden nyelvű lakosainak képviselése, nem pedig egy oly egyesület, mely célnul tűzte ki magának, ennek vagy amannak a nemzetiésnek terjesztését, és azzal bizta volna meg az indítványozókat, kik csak is egyedül mint Magyarországi, mint az összes magyar nemzet képviselői foglalnak itten helyet. (Apponyi György gr. És nem mint részvényesek.) (Helyes. Igaz.) Ily nem agitatót semminemű jól rendezett alkotmányos státusban magára nem vehetne a nemzeti képviselő. Egyébiránt különös ezen fellépés, mely egyszerűen oly követelő modorban tétetik, mintha ezen indítványozók nem valamely nemzetiés, hanem valamely külön nemzet vezetői, vagy társország képviselői lennének (helyeslés) és nem pedig ezen képviselőház tagjai, kiknek sem több, sem kevesebb befolyásuk nem lehet a többség választására, mint akármelyikünknek. (Ugy van!) Azt hiszem, hogy kik ez indítványt aláírták, át fogják látni, hogy eltévesztették képviselői szerepüket, midőn itt kiválólá, mint románok lépnek fel, nem mint román nyelvű polgárai Magyarországnak, holott először is magyarok, azután románok. (Helyes! Ugy van!) Mily joggal követelhetik a külön megválasztást? Mintha nem velünk vállvetve s karöltve akar-nának munkálodni nemzetünk közös jólétén. Ha jobban fontolóra vessük az indítvány irányát, azt hiszem, hogy át fogják látni, miszerint itt más rendeltetésük nem lehet, minthogy mint ezen képviselőház kiegészítő rendes, nem rendkívüli tagjai, velünk együtt hazánk boldogságát s azzal nemzeti-ségük jogos igényeit érvényesítsék. Felhívom tehát ez indítvány visszavételére azon meggyőződésben, hogy velünk való egyetértésben, nem viszálkodásban fogják találni nemzetiésük biztosítását. (Zajos helyeslés.)

Bónis Sámuel a sebek között egyik leg-fájdalmasabb sebnak tartja a nemzetiégi kérdést. E seb gyógyítására azonban kölcsönös bizalomra van szükség. Véleménye szerint ez indítvány csak magán értekezletek tárgya lehet.

Nikolies Sándor károsnak tart minden oly lépést, mely csak a keserűség magvait hinti el. A szavazás titkos, s így ha az indítvány elfogadtat-nék is, nem vezetne célra.

Rágályi Nándor csak akkor kíván gátot vetni a nemzetiések kívánságának, ha az a királyság integritásának, a magyar politikai nemzetnek lételet támadja meg. De nem érti Hodosi azon véleményét, hogy ez csaknem a legelső kérdés. A legelső kérdés az, hogy visszacserezzük azon alkotmányos házat, melyből mindnyájan ki vagyunk szorítva. De nem érti, midőn mind utat-lan azok jószólának fel, kiknek hivatalos állásuk a Bach és Schmerling idejéből datálódik. (Hodosi közbeszó: nem igaz, tiltakozom!) Lehetnek gyanakodók, kik azt fogják gondolni, hogy ezek még most is a bűnei kormány eszközei. (Zaj.)

Kubicza Pál, mint egy tótajku terület képviselője csakugy szíven bordja a nemzetiés-
ügyét, de a haza egységes érdekeinek tiszteletben tartásával. Ő ellentétben Babessel eddig egy ta-vaszaltta, hogy a ház mindenféle választmányoknál méltányos tisztelettel volt a nemzetiésekre. Nem lehet reflectalni egyes képviselő nemzetiésére, ha-nem a populatióra, sőt sok esetben számon felül választattak be. Sőt a ház talán igen sok tekintet-t is fordított egyesek hiúságára, mely nemzetiési palástba burkolózva, mind untalan érvényesítit akarja magát. (Helyes.) Az volt itt felhozva, hogy nem mindenik magyar, román, egyforma a másik-hoz. Én azt tökéletesen megengedem. Én ismerem széles e hazában igen sok magyart, igen sok tótót és igen sok szerbet s román, a kik áldoztak jo-gaiból, vagy megosztották azokat, hogy polgár-társaikat, a kik az alkotmány sánczain kívül állot-tak, magukhoz emeljék. Én ismerem igen sokat, a kik a nemzetiéséget csak arra használják, hogy sa-ját személyes előnyükre kizsákmányolhassák. (He-lyeslés.) S a nép, melyet képviselni tartoznak, nem egyéb létránál, melyen magasra hágni kívánnak. És én azt hiszem, és tökéletesen osztom mind azt, a mit Hodosi képviselő ur mondott, magára a nemzetiésekre nézve ez alkalommal; hanem azt hiszem, hogy hibásan mondtá akkor, midőn sze-mélyekről van szó, akkor kellett volna azt elmon-dani, mikor a nemzetiési ügyek ex professo ér-demleg fognak tárgyalatni. Vona'tkozunk el a sze-mélyes ambícióktól uraim, s azt hiszem, hogy a nemzetiési ügy az ország közérzékletével s mind-nyájunk kívánatára és megegyezésére fog meg-oldatni Hanem ha minden személyes vitánál a nemzetiéséget fogjuk előtérbe állítani, azért, hogy mi magunknak hátsót szerezzünk a magasra, soha se fogjuk tüdőben megdölni, sőt, kik azt csele-k-szik, kimondom nyíltan meggyőződésemet: nem barátjai saját nemzetiésük ügyének, s inkább azt akarják, hogy a nemzetiések örökös bajok közt éljenek, hogy a rendszeresítetlen helyzetet érdekeik számára kizsákmányolják. (Helyeslés.)

Éz t. ház, egyéni véleményem, Én bizom is az Istenben, hogy a nemzetiési ügy, még pedig első sorban, meg fog oldatni. A t. képviselőháznak discretionalis hatalmában tökéletesen megnyugsom. (Élénk tetszés.)

Ujfalussy Miklós a 12-es bizottság véle-ménye mellett nyilatkozik. Meg van győződve ar-ról, hogy a ház e tekintetben méltányos lesz.

Gozsdu Manó: Én szívből sajnálom, hogy ezen magában a mint felolvasatott igen ár-tatlan pótválaszt oly ingerlőiséget okozott. Hiszem azt, hogy nem okozott volna, ha pártolásra ügyet-len szavak nem emeltettek volna; — mert csak-ugyan igaz marad az, hogy nincs nagyobb el-lenség, mint az ügyetlen barát. (Derűtség, helyeslés.) Én megvallom, hogy magában az indit-ványt, a mint tételeit és a mint leírva van, elfo-gadhatónak látnám; de nem csodálom, hogy az, ugy, a mint megmagyarázva volt, nagy in-gerlőiséget okozott.

Egedje meg a t. ház, hogy kénytelen va-gyok saját személyemre térni. (Halljuk!) Én itt ün-nepélyesen felszólítom Babes képviselő urat, hogy mondaná meg, ki az a rossz román, ki a ház által bizottságokba megválasztatni szokott, míg a jó ró-mán nem? (Helyeslés.) Én nyilatkozatom azt, hogy noha már igen tekintélyes bizottságban volt szerencsém megválasztatni, még sem akarom ma-gamra érteni azt a „rossz román“ titust, mert ki-nyilatkozatom az egész világ előtt, hogy az egész földkerekségen jobb román és jobb magyar hazafi, mint én, nem létezik. (Élénk éljenzés.)

Igaz ugyan, hogy más utakon járunk a román nemzet boldogítása tekintetéből, — egymás-tól elváló utakon, és ígérem, hogy én arra az ut-ra soha sem fogok térni, hanem óhajtom és imádom az istent, hogy ő térjen az én utaimra. (Zajos tetszés.)

Vesse akárki a mappára szeméit és meg fog a látni azt, hogy azon román, a ki a román nemzetet folytonos ellenségeskedésre ingerli a magyarok el-len, az a legnagyobb ellensége a román nemzetnek; meggyőződhetik, ha egy kis élet-és világtapasztalása van, arról, hogy az egymás-közi surlódások csak mind a kettőnek életét rö-vidítik, mert, ha ma elvesz a magyar, hol-nap a román fog elveszni. (Élénk helyeslés.)

Ismétlem tehát, hogy nem akarom a világ előtt azon gyanut magamra venni, mintha talán én volnék azon „rossz román“ — én magamat jó ró-mának tartom.

Nyilatkoztassa ki Babes képviselő ur, ki azon rossz román, ki magát a magyarok által mindig megválasztatja, nevezze meg azt, mert ha meg nem nevezi, nem akarok tiszteletlen lenni ezen ház előtt — hanem más uton fogom nevét megmondani. (Élénk helyeslés.)

Babes Vincze: T. ház! Gondolom felelet-tel tartozom Gozdu Manó képviselő társunknak.

Megvallom, én azokat, miket mondtam rossz román- és rossz magyarról, úgy vettem, mint tapasz-taljuk naponként és tapasztaltuk főleg a multban.

Hivatkozom a multa, de eszem ágában sem volt, hogy Gozdu képviselő urat rossz románnak véljem. (Zaj: de hát ki az?! — elnök csenget.) Ellenkezőleg Gozdu urat jó románnak tartom és tartottam mindig. Személyeket nevezni — ugy hi-szem — parlamentekben nem szokásos. (Zaj: de gyanúsítani sem!) Azért én világosan a tapasza-lásra hivatkozva, melyet — ugy gondolom — min-den egyén ezen t. házban, szintugy tehetett, mint én, nem fogom a személyt megnevezni, és azt tenni nem is tartom kötelességemnek; de az nincs is köztünk, és én nem is mondtam, hogy itt mi nálunk van. (Derűtség.)

Én a mit mondtam, nem bizonyos e t. házban lévő személyre érttettem, és ugyan-azért — azt gondolom — nincs senkinek joga ezt ugy értelmezni. Ismétlem, nem tartom, hogy a pa-rlamentarismus követelne, hogy valamely személy megnevezessék. (Zaj.)

Borlea a módosítvány mellett szol.

Medán Endre szintén az indítványra szavaz. Felel Rágályi gyanúsításaira s dicseri Schmerlinget; Rudnyánszki Flórián, mint tótajku ke-rület képviselője, az indítvány ellen szol s kiemel-i, hogy az ő tót választói hű fiai a közös hazának, s körükben minden igazgatást megtörik e hűségnek.

Szentkirályi Mór teljesen fölöslegesnek tartja az indítványt, mintán a ház éppen akarja tár-gyalni a nemzetiési kérdést; de olyanszerű bizott-mányalakításra, mint az indítvány javasolja, példa nincs. Hivatkozik a reichsrathra, hol a bizottmá-nyok alakításáról nemzetiési számarány szerint soha szó sem volt. Ez argumentum az indítványozó urak előtt tán döntő lesz. Aztán ez indítvány utol-jára is egy veszélyes eszmét foglal magában, mely végre is az ország szétdarabolására vezetne.

Gróf Ráday Gedeon visszautasítja Babes szemrehányásait, melyekkel a házat illeté.

Maniu Aurél kijelenti, hogy nevét távollé-tében irta a módosítvány alá, s csak igen deval-váló értelmezéssel pártolhatná.

Varga Flórián pártolja Hodosiut.

Tisza László: Nagyon röviden kérem ki a t. ház figyelmét, mert ugy is csak a napirend megsértésével és annak mellőzésével szönyegre ke-rült tárgyhöz kívánok szólni. Egy megjegyzésem az, hogy a beadott pótindítványt pártoló urak kö-

zül többben hivatkoztak a ház kegyességére. Nézetem szerint itt a ház kegyességéről szó sem lehet, itt a háznak kötelessége ezen kérdéseket a maga rendjén s a maga idejében elgázítani. Ezen pótdítvánnyal szemben, és szemben az ott indítványozott, azonban nem mint némely szónokok kifejezték „jogosan követelt” nézetekkel, legfeljebb a ház erősségéről lehet szó. Ezen erősségesség pedig t. ház, körökben bizonyosan bírányozni nem fog. Nagyon sokszorosan fölemlített azon kérdés, mint egy életű seb, de majd mindig csak ugy halottam azt fölemlíteni, mint egy életű sebet, mely nem a magyar nemzet, hanem a nem-magyar ajku nemzetiségek keblét égeti. A dolog nem ugy áll. Égető ezen kérdés mindnyájunk keblén; égeti ez a magyar ajku fajt és el merném mondani, fájdalom! szinte jobban, mint a többi. (Ugy van!) Én ezen égetés különböző fajaira és nemekre, t. ház, itt kiterjeszkedni nem akarok, röviden csak annyit hozok föl állításom igazolásul, hogy ha fájhat a minoritásnak a majoritás sértegetése és felette való uralkodása, bizonyosan egy majoritásnak, a mely magában az igazságnak és méltánosságnak önértékével bír, még jobban kell hogy fájjon a minoritás méltatlan sértegetése. (Helyeslés.) Éget itt tehát e seb mindnyájunkat egyformán; a helyett tehát, hogy szénjelhuzunk, fogjunk össze igazi jó akarral, őszinte elhatározással valamennyien és az ügyet isten segédelmével mindnyájunk közmegegyezésére el is fogjuk intézni.

Igen régi példa ama vesszőcsomagé, a mit ismételnem nem akarok, csak annak bizonyosságul említem fel, hogy nem értem, miért akarnak az egyenként talán hasonlejtő, de mégis kisebb kévét alkotó vesszők elválni azon nagy kévétől, a mely az ő támogatásukat viszonzva bizonyosan többet használhat nekik erejükre nézve, mint a mennyi hasznát szolgáltathat viszont a nagy kévének a kisebb kévé; egy oly kisebb kévé, mely testvérát, habár a diplomácia legkedvesebb nedveivel is éveken keresztül locsolta, mégis a mint ezt minden alkotmányos érzett embernek fájdalommal kell látni, a legelső vihar képes kiszáritással fenyegetni és szétforgácsolni; csak még egy megjegyzésem van, a mit mondani akarnék, mintegy ismétlésére annak, hogy tán Babes Vincze képviselőtársunk óhajta e házban soha kielégíthető nem lesz, de kielégíthető lesz azon nemzet, melyet ő képviselni állit, azon nemzetiség, a melynek ő is tagja. Erre t. ház e körben — és tán ez is üsztöngött engem a felszólalásra — előbb bizonyíték nálammal nincs. 1861-ben egy nagyrészen román ajku választó-kerület képviselőjeként állottam itt, ha jól emlékszem, tán Babes Vincze képviselőtársammal szemben, és bátor voltam az általa most vallott elveket védelmezni. Az idők és körülmények változtak, a lelkes kerület, mely 1861-ben engem magyar ajkut küldött a t. házba, most a román ajku képviselő által van itt képviselve; de büszkén mondhatom, hogy ama nagyrészen román ajku választó-kerület nézetei ma is, midőn képviselője román, ugyanazok, melyek 1861-ben voltak, mikor engem küldtek e t. házba.

Nem kerestek ők tehát romant, vagy magyart, hanem kerestek csupán azt, a ki az összes háza érdekeit, mint igazi hazafi elvonva minden egyéni, minden nemzetiségi viszketetől határozottan tudja pártolni és védelmezni. Igenis t. ház, most is, mint egy vegyes kerületnek, habár kisebb számú románok képviselje, különben mint az egész imádozt háza összes érdekeinek képviselője is, bátor vagyok azon meggyőződésemet kinyilatkoztatni, hogy ha Babes képviselő urat nem is, de hazánk román lakóinak többségét bizonyára ki fogja e ház elégiteni, mert a román nép eddig is méltányolta törekvéseit, melyek saját hibákon kívül eddig eredményhez nem juthattak. (Helyeslés.)

Tordamegye képviselőjének ezen igen jól fogadott beszéde után

Ivánka Imre szólalt fel a választmányi javaslat mellett, a pótdítvány ellen. Sajnálja, hogy a románok nem fogadták meg valódi barátjuk azon tanácsát, mikép várják be nyugodtan, míg az országgyűlés a nemzetiségi kérdésbe határozni fog; sajnálja, hogy renden kívül élére állították a dolgot, s némileg maguknak tettek kárt. Nem volt semmi szükség ezen közbevágásra, so annak feszgetésére; ki jó, ki rossz román. A ki becsületesen a szabadság és jogegyenlőség alapján a háza integritásának megtartása mellett, a jogegyenlőséget nem kiváltsághépen fölhasználva, kívánja megoldani a nemzetiségi kérdést, s e képen képviseli a románok érdekeit, az jó román. Kéri az illetőket, hogy vonják vissza indítványukat, s legyenek bizalommal. (Helyeslés.)

Miletics Szvetozár szerb kerületi képviselő nem pártolja a pótdítványt, mert a nemzetiségi kérdésnek elve nem proportio, hanem egyenjogúság, s ezen kiindulásból a nemzetiségi kérdés lényegére vonatkozó észrevételeket olvasott fel íráshól. Véleményét azért nem terjeszti elő pótdítvány gyanánt, mert a szerb többség ezt nem találta opportunumnak és bizik, hogy ezen legfontosabb kérdésben az országgyűlés határozat nélkül is az igazság és testvériség elvei szerint fog végezni.

Dimitrievoics Milos azon nézetben van, hogy az országgyűlés által e kérdésre nézve kijelölt alapnak azon előnye van, hogy közös multunk és az érdekegyeségnek megfelelően, már előző is

biztosítékot nyújt arra nézve, hogy e kérdés a háza érdekeinek megkérdeése nélkül közmegegyezéssel fog megoldatni. (Helyeslés.) Ő nem aggódik. Testvér és testvér közt vita, per támadhat jogaik miatt, de ezt félbeszakítani kell akkor és addig, míg a közös örökség egy második vagy harmadik irányában forog kérdésben. (Tetszés.) E közös örökség a háza, melynek érdekét minden érdek elébe kell helyezni, mert a háza érdeke a kápos, mely bennünket hazafiakká és testvéreké tesz, s ha e káposot tágtjuk, akkor nem vagyunk hazafiak, nem testvérek, s következésképpen a hazától mit se várhatunk. Telyesítse most mindenki kötelességét, s annak idejében mint jó testvérek osztozkodjunk. (Helyeslés.) Várni, remélni és bizni, ez most a legjobb nemzetiségi politika. Az országgyűlés már is beváltotta szavát, mert imé a nemzetiségügyi bizottság iránt intézkedett, s méltánosságának kétségtelen jeleit adta már. Én se különös érdemeimnél fogva ülök itt — ugy mond — s nem is azért tisztelt meg a ház a jegyzői helyely, hanem ez alkalommal is különös tekintettel volt a ház a szerbek és románok iránt. E tények után a pótdítvány ellen szavaz, s javasolja, hogy az a házszabályok értelmében vettessék el. (Helyeslés.)

Milutinovics szerb képviselő bizalmát fejezi ki a ház méltánossága iránt, s a pótdítvány ellen szavaz.

Vlád Alajos felelget a pótdítvány ellen nyilatkozóknak, s egyes észrevételeit derűtlenség kíséri.

Tisza Kálmán a választmányi javaslat mellett, a pótdítvány ellen szól. Ugy találja, hogy e vita lehetőségig ingerültség nélkül folyt le. Valahányszor — egymond — a nemzetiségi kérdésben elkeseredett nyilatkozatot hallok, mindig egy igen szép kép jut eszembe, melyet egykor Angliában láttam, de melynek lenyomatai nálunk is láthatók. Az erdők két királya, két óriás szarvas véres küzdelemben legyőzik egymást és eljönnek az erdőnek vadai elpusztítani hulladékaikat. Figyeljenek, uraim, nehogy ugy járjunk, hogy e kép találó lehessen mimagunkra! Ő teljes megnyugvást talál Deák Ferencz nyilatkozatában, s a pótdítványt elvetendők véli. (Helyes. Szavazzunk.)

Szavazás sürgettetvén, miután a míg feljegyzettek elláttak a szótól, az elnök kérdése a pótdítvány — az indítványozók kivételével — elvetetett.

Miután a 12-es bizottság jelentésében a nemzetiségi kérdés, az erdélyi unio- és a házszabályok tárgyában kiküldendő bizottságok megalkítása legsürgősebbnek ítélték, Deák F. indítványát folytán keddre határozottat a szavazás, mely a képviselők szakképzettségének tekintetbevételével eszközöltetik, az előteremben ívek levén ki-függesztve, hogy feljegyezhessek: ki melyik bizottságban érezné ismereteit hasznosíthatóknak.

Hilibi Gál János, oláhfalvi képviselő, az iránt szólal fel, hogy még april 12-kén adott volt be egy indítványt, a mely szoros összefüggésben áll az unio-üggyel. A ház akkor nem találván időszertnek, most megintja. Fölemliti, hogy Erdélyben még mindig az osztrák polgári törvénykezés, az osztrák büntető törvénykönyv áll fenn, a fölségsértési bűnökben törvénytelen bíróság ítélt, 1863-ban pedig a szebeni gyűlés határozata alapján Erdély számára legfőbb törvényeseket állítottak fel Bécsben. Erdély osztrák provincia gyanánt kezeltek, patensek által hozott törvények nyomorságai közt vergődik, már pedig ugy Magyarország, mint Erdély sarkalatos törvényei tiltják a patensekkel való kormányzást. Kéri, hogy ez ügy vonassék az unio-törvény revisiojának körébe, s ne halasztassék a codificatio idejére, mi igen messze eshetik.

Deák Ferencz: T. ház! Az 1848-dik évben alkotott törvény, mely Erdély uniojáról szól, határozottan kimondja, hogy Magyarországon Erdélynek, mindazon külön törvényeit, jogait, szokásait, melyek az egyesüléssel nem ellenkeznek, s a jogegyenlőséggel megegyezhetők, tovább is fentartani kész. Az erdélyi unio részletes kivitele, feladata az országgyűlésnek, és arra is, sőt éppen arra vonatkozó javaslat készítésére terjeszkednek azon bizottság teendője, melyet választani készülnék. Hogy ezen bizottságnak a törvényt tekintetbe kell vennie, hogy arról kell annak értekeznie, melyek azon jogai és törvényei Erdélynek, melyek tovább is fentartandók, és hogy azok, melyek tovább fenn nem tartandók és fenn nem tarthatók, mikép pótlótlanságnak, igen természetes. Nem szükséges tehát a háznak aprólékos, részletes utasítást adni azon bizottságnak, oly utasítást, mely egyenesen magából a törvényből foly. (Helyeslés.)

A mi illeti azt, hogy a t. képviselő elvárja a bizottságtól, mit fog csinálni, az igen természetes, mert azt valamennyien elvárjuk; (derűtlenség) valamint az is igen természetes, hogy ha a tisztelt képviselőnek nézeteivel az, mit a bizottság elő fog terjeszteni — ellenkező lesz, ő akkor, de nem csak ő, hanem akármelyikünk, a kinek az nem fog tetszeni — fel fog szólalni. (Derűtlenség.) Én tehát, miután újabb tárgyalását az indítványnak nem kívánom, azt hiszem, maradjunk meg a mellett, a mit már határozottunk. (Elnök helyeslése.)

A ház ebben megállapodván, a gyűlés eloszlott, a közelebbi ülés hétfőre tűzött ki.

A képviselőház ülése april 23-kán.

Elnök Szentiványi Károly.

A három bizottság választását illető szavazatok beadása több képviselő kívánata folytán elúttörkre halasztatott.

A mindkét ház által elfogadott felirat felolvastatván, azonnal hitelesített; annak Bécsbe leendő felvitelével gr. Andrássy Gyula első alelnök bízott meg.

Torma K. előadó olvassa Rotter Tamás, Binder Mihály és Rannicher Jakab szász képviselők választásáról szóló jelentést; igazoltattak minden vita nélkül.

Papp Simon máramarosmegyei képviselő, miután a kiküldött vizsgálóképviseelő az ellene beadott panaszokat bebizonyíthatóknak nem találta, véglegesen igazoltattak.

Következett Királyi Pál előadó tüzetes jelentése a gróf Czebian László megválasztatása elleni panaszok tárgyában elintézt vizsgálat, s az állandó bizottság igazolása szóló véleményéről. Az iratok nagy része felolvastatott, s a ház nagy türelemmel hallgatta végig, mi e tárgy iránti érdekeltséget jelzi. Végre is hosszas vita keletkezett, s szavazásra kerülvén gr. Czebian 126 szavazattal 121 ellenében igazolt képviselőnek nyilvánított.

Tóth Vilmos megbízott, hogy a hitelesített és aláírt jegyzőkönyvet a felirat tárgyában a holnap tartandó főrendi ülésben az elnökségnek nyújtsa át.

Közelebbi ülés april 26-kán.

Különfélék.

○ Az idén a tavaszi évszak korai megnyitálával egyszersmind megnyitlak szebb kilátásaink gazdag szőlő- és gyümölcstermésre, s vajha e kilátások meg ne büszkölnek, mert a mezei ipar ezen ágai nálunk nem csekély fontosságúak. De fájdalom nap nap óta zordon, dermesztő jellemet öltött a légkör; a gyulai havasok ismét megteltek hóval, s tegnapi viradó éjjel oly hideg volt, melynek hatása nem lehet kedvező. Időjárásunk változó, hol verőfényes, hol fanyar, s tartunk tőle, hogy más vidékeken még kedvezőtlenebb.

○ „Albina” című román lap indult meg Bécsben, hetenként háromszor megjelenő. A lapnak ugyszólva nincs programja, hanem, mint ez abban ki is jelentetik, egyelőre ugyszólva „journalistai parlament” gyanánt akar szolgálni, a hol a cikkek nem pártszempontból fognak felvetetni. Valóban ideje volna, hogy végre egy független lap képviselje a román nemzetiség érdekeit; egy lap, mely ne csak főpapok és a burocracia saját szempontjai szerint kívánnjon hatni azon nemzetiség közvéleményére: mely ne csak kedélyizgató recitativok, s önbámuló érzelmekkel foglalkozzék; mely ne minduntalan a mult idők viszonyaiból keresen anyagot kifakadásokra s a jelen viszonyai iránti homályos felfogás és bizalmatlanság terjesztésére; mely szüntelen a testvériség s szabadság jelszavaival ajkain ne szítsa többé a fajgyűlöletet és ne tegyen tán akaratja ellenére is szolgálatot azoknak, kiktől közös szabadságunkat kell féltünk; hanem méltányoljon, ismerjen is el már valamit, s világosítsa a helyzet valódi állását. E lap már elismeri, hogy a nép, mely 1848 előtt csak misera contribuens plebs volt, többé nem az, s egyéni és polgári jogait az 1848-diki törvényeknek köszönheti. Ez is haladás! és sajátságos, hogy ott vagyunk, mikép román lap részéről már ez elismerést is haladásnak kell neveznünk. Vajha e lap ki-növehetne magát független lappá, még pedig alkotmányos határozott programmal!

○ A székelly képviselők Pesten részvételnyilatkozatát intézték Kralovanszky György öze-gyéhez, s abban ki van fejezve a hála és elismerés ama hagyományért, melyet a megboldogult nem-es hazafias gondoskodással a székelly kivándorlás ellensúlyozására fordítani rendelt.

○ Segesvárt a pesti közös országgyűlésre képviselőknél választattak Gull József és Wagner Frigyes; pótkövetek: b. Bedeus József és Wulfscher Ferencz.

* István főherceg, Magyarország egykori népszerű nádora, folyó hó 19-kén Innsbruckba érkezett, s 20-kán Bécsbe várattott.

* Magyar peerek. A „Hon” ugy találja, hogy a főrendek házában az 1848 előtti, „ugye-zett conservatív pártok szervezkednek”; természetesen találja, hogy Szécsen és Cziráky grófok lánsát törnek azon eszme mellett, a melyben ne-vekedtek, s megengedi, hogy csak a tiszta meggyőződés beszél belőlük; de kiemeli, hogy „ő méltóságai szavaira egy oly chorus kiált helyeslést, mely a korábbi szomorú időkben egészen más eszmék előtt és föltétlenül meghódolt.” „Az ország a szövetszálhasogatásokat kerülve, nem akarta vita tárgyává tenni, ha valjon a még meg nem koronázott király által s egy korábbi kormány részéről egészen más intenciók mellett kinevezett méltóságok akadály nélkül foglalhatják-e el székeiket vagy sem? De a mi az illetők politikai függetlenségét illeti, azt a „Hon” kétségbevonni feljogosítva érzi magát, s következésképpen igazolja magát: „Exempla sunt odiosa”; de két eset mégis szembeállítható, mintsem figyelmünk körén kívül maradhatna. Imé — ugy-mond Erdély nagy tudományú püspöke, a ki e

pillanatban Rómában oly kiténtetésben részesül, s a ki 1861-ben az unio mellett remek szónoklatot tartott, csaknem számkivetésben él. Helyét egy másik főpap foglalja el, a kiről tudva van, hogy annak rende szerint bement a Reichsrathba, s ott a febr. 20-iki patensre esküjét letette. A magyar püspöktakar szónokai mind ellenzik a képviselőház föliratát és a sors saját szerű játékaának tartja, hogy e püspöki kar mindig ugyanazon egy meggyőző-désben volt, soha semmiben se divergált se katar-saitól, se azon vezérszónokoktól, „kikről tudva volt, hogy az ugynevezett irányadó körökből veszik su-galmazásaikat.” „Kell-e szólnunk azon „főispánok”-ról, a kik jelentékeny fizetést huzván, nem annyira dignitariusok mint a magyar administrazioját vezető egyszerű burocraták?” — így végzi a „Hon”. s a pártnak, mely „ezen elemekből áll”, nem nagy jelentőséget tulajdonít szemben a képviselőházzal s a felsőházi független pártal.

* Deák Ferenczhez Abaujmegyéből bi-zalmi nyilatkozatot intézték, melynek végéről a következőleg hangzanak: „Mi gyermekeinknek ad-juk örökségül Ön nagy nevének emlékét, hogy annak említesével éledjen és erősödjék keblökben az őszentelen hazaszeretet, — a törvényességhez való szilárd ragaszkodás, — az alkotmány és tör-vényes király iránti hűség, és minden polgári erény, melynek remek példányképe Ön, nagy férfi; — és mi hisszük, hogy ők épp oly mély tisztelettel örökitendik e nagy nevet, miként mi lelkünk mé-lyből kívánunk Önnek, hazánkra áldást árasztó hosszú életet, s az Ön vezérlete alatt édes hazánk boldogságán oly hazafias buzgalommal működő or-szágyűlés nagy munkájának üdvöt és szerencsét.”

— Curiozum. Beethoven híres zeneköltő zongorája Erdélybe Kolozvárra került, mely mint egy 70 éves, a Stimmstockjába mesterileg bele-edzett ezim és megismerhető ifjúkori portaitja, neve aláírásával „Louis von Beethoven” mutatják, hogy ezen hangszer az ő számára, vagy ajándékba, vagy pedig saját megrendelésre készítették Pesten, S. A. Vogel által. Ezen hangszer élő tanuk szerint Bécs-ben Beethoven egy kedves tanítványának ajándé-kozta emléktől, ki mint zongoramester Magyaror-szágba hozott le Kállai Erzsébet kisasszonyhoz, kit kedves emléktől néhai báró Szűcs Miklós kül-tönk nüll vett, s magával Szurdakra hozott, hol ezen zongoramester kedvességben és jó állapotban lévő, zongoráját mint kedves ereklyét a háronőnek ajándékozta, innen huzamos használat után jutott Dézsre Pataki Dánielhez, onnan Kolozsvárra Pataki Mihályhoz, onnan Ákoncz kereskedőhöz és onnan hozzám, ki által ezen érdekes emlék a feledékeny-ség süttét homályából kibontakozódván, a mivelt világ kegyeletének hódolni kívánva, e felfedezést közhírre kívántam tenni, azt készszen nyilvánítom valamely gyűjtemény számára átengedni, hová ezt érdekesnek tartanak gyűjteményeik közé betenni Beethoven örök emlékére, hogy ezen becses ereklye ne legyen egy magános embernél ismét a feledé-kenység tengerébe elüllyedve. Értekezni lehet iránta Kolozsvárti b-farkasutczában a 81. számú házánál Gyulai Sámuelnél, hol ezen zongora látható. (Be-küldetett.)

— A félhivatalos „Oe. Ztg” Pestről ezen táv-irati értesítést hozza és pedig minden megjegyzés nélkül: „April 22. A „Lloyd” egy értesül, hogy a kormány a közügyügyi bizottsághoz azon indítványt akarja tenni, hogy a hadügy kivételével a közigaz-gatás minden ágára államtitkárok helyettesessenek, az ország pedig mondjon le a parlamenti kormány-ról. A pártias elvéhez képest a német-szláv tarto-mányok is ily államtitkárokat nyernének, a közös ügyeket pedig négy minister kezelné.” — A „Gen. Corr.” azt jegyzi ugyan meg reá, hogy erről kor-mánykörökben mitsem tudnak, mindazonáltal fel-tűnő, hogy a félhivatalos „Oe. Ztg” minden meg-jegyzés nélkül hagyta e hírt.

— A horvát ügyben kiküldött magyar országos küldöttség april 22-kén, 3 órakor, az „Európa” vendéglő nagy termében megvendégelte a horvát országos küldöttséget. Az ebédre a két ház elnökei is hivatalosak voltak. A felsőház elnöke, b. Sennyei Pál ur, a tárnok meg is jelent. Szent-iványi Károly ur, a képviselőház elnöke, gyen-gélkedése miatt nem lehetett jelen. A háziur tiszté-ben a magyar országos küldöttség elnöke, gr. Majláth Antal ő nagyméltósága járt el. Midőn a pézsg-után a tokaji borra került a sor, a lakoma elnö-ke, a fentebb tisztelt háziur, magyar nyelven rövid toasztot mondott mindenekelőtt ő császári királyi Felségéért, aztán ő Felségéért a császárneért, végre Horvátországért. — Ez utóbbi áldomást Stross-mayer püspök ur horvát nyelven mondott toaszt-tal viszonzotta, Magyarországot éltetve, és igérve, hogy a szeretetet szeretettel, az egyetértést egyét-értéssel viszonzandják. Több áldomást nem ittak. A társalgás ebéd után is folyt egy ideig. A magyar küldöttség tagjai közül csak gróf Széchen Antal hiányzott e lakomán, kinek el kellett utaznia. A horvát vendégek mindnyáján jelen voltak. A társal-gás magyar, horvát, latin, franczia és német nyel-ven folyt. (P. N.)

* „A Zen. lapok” figyelemeztek a zenevilá-got, különösen pedig a vonós hangszerek zenésze-keit, hogy körülbelül 15—20 darab a legjobb kar-ban levő kőfűszott és a leghíresebb mesterektől készített hegedű, mélyhegedű és gordonka szabad kézből élado. A művészek névsora közt található:

Antonius és Hironymus Amati, Nicolaus Amati, Giovanni Gracino, Carlo Guiseppe Testore és a párisi Guillaume neve is. Venni szándékozik bővebb tudósítást nyerve Pesten, Józsefváros úszástege 16-dik sz. a földszint 1-ső ajtó, a hol a hangszereket megtekinthetik és a tulajdonossal értekezhetnek.

1867-ben megnyitandó párisi világkiállítás folytonos anyagot nyújt az új művelődés hámulójának. Ime egy új adat. Az egyiptomi alkirály felárja a párisiaknak a Pharaok országa minden művészi és természeti ritkaságait, a nélkül, hogy azok Egyiptomba mennének. Az egész boulaiki múzeum Párisba szállítatik; sőt a Mars mezén egy kis mór palota épül, mely magában foglalandja Felső-Egyiptom növény- és állatvilágát. Végre, ugyancsak a magassága költségén egy bazárt építenek, hol arabok és sondani négek szolgálnak a vevőknek. A párisiak tehát mákonyt pipázhatnak és afrikai módon ihatják a fekete kávé.

A lótenyésztés érdekében, a Wiener Zeitung a cs. kir. kereskedelmi s népgazdasági, valamint a cs. kir. hadügyminisiteriumnak két rendelete jelent meg, melyek mult hó 17-ről keltek. Az egyikben megállapítottak a lóversenyek császárdíjai tíz évre, 1867-től 1876-ig. A pesti gyepre egy 1000 db és egy 60 db, a kolozsvári egy 500 s egy 300 db aranyból álló díj jut. A másikban a lótenyésztési jutalmak hirdettek ki az 1867-től 1869-ig terjedő három évre. Magyarországra összesen 60 díj jut; 840 db arany, Horvát s Tótországra 12 díj és 150 arany, Erdélyre 28 díj és 352 db arany. A hazánkra vonatkozó részleteket majd az illető hely, tanácsai intézmények alapján fogjuk tudatni.

Politikai hírek.

Austria. Prága. A „Bresl. Ztg.“-nak írják: „A porosz viszonzás igen kedvezőtlen lehet. Katonai körökben már a dolgok békésebb lefolyására voltak elkészülve; hanem minden másképp történt. Az előkészületeket az eshetőlegesség mozgósításra folytatják, s pedig oly mérvben, mely azt engedi következtetni, hogy a békében nem hisznek. Nem út, hanem tiz hadtestet fognak szükség esetére felállítani. S habár mostanig még egy krajczárt sem adtak ki mozgósítási célokra, a rendelkezések

mégis olyanok, hogy, ha a császár már ma nyomatékokat akar adni a diplomatiái tárgyalásoknak katonai erő kifejtése által, egy néhány óra alatt a birodalom legátalabb részeibe is ki vannak osztva e rendelet. Minden ezredparancsnok várja rendeleit. Tizenkét biztos tartózkodik rendkívüli felhatalmazásokkal tizenkét magyar helységben, várva minden pillanatban azon utasítást, hogy lóvásárlások eszközöltesse, melyek iránt a szerződések már közel vannak a megkötéshez. Az utóbbi napokban is újabb rendeletet érkeztek minden katonai állomásokra, melyekben a lehető legnagyobb pontosságra intetnek. Különös engedély nélkül egy parancsnok sem távozhatsz állomáshelyéről 12 óránál hosszabb időre. E rendeletet kiterjednek a határvidéki ezredekre is.“

Angolország. London, april 20. A „The Observer“ betilapnak írják Párisból: „Támaszkodva a Porosz- és Oroszország közötti mart. 27-diki titkos szerződésre, Bismarck egy ügynököt küldött Florenczbe, s kívánta Olaszország rögtön támadását Austria ellen. Lamarmora ezt félig-meddig meg is ígerte, s táviratozott Párisba. Napoleon hg erre Florenczbe küldetett, hogy a támadást megakadályozza.“

Olaszország. Florencz, april 19. Az „A. Ztg.“ tudósítja alaposan tudni véli, hogy a Tuillériában mindenről pontosan értesülve vannak. Tudják ott, hogy az olasz monarchia kénytelen háborút viselni, ha nem akarja, hogy a forradalom fogjon a hadviseléshez. Az nem szenvedhet kétséget, hogy III. Napoleon az alternatíva melyik részét választja. Azt is tudják a Tuillériában, hogy Olaszország annál nagyobb örömmel tödvözlendi a porosz szövetséget, minél nyomasztóbbá vált reá nézve a francia szövetség a lefolyt évek alatt. III. Napoleon sokkal hajlékonyabb politikus, hogysem az ilyen helyzetet inkább hasznára ne fordítaná, mint szembe szálljon vele. A mint a porosz olasz szövetséget s a háborút elkerülhetlennek fogja látni Napoleon, — kétségkívül így fog a szövetséghez fordulni: Engedjétek meg nekem is, kérlek, hogy harmadiknak köztetek elférjek.

Németország. Hamburg, april 16. A porosz kormány számadására péntek óta az itteni piacon 60,000 mázsa ölmot vásároltak; az orosz kormány számadására is vettek tetemes mennyiségit

ölmot; a szállítási határidő april 28-dikára van kikötve.

A „Weser Ztg.“-nak Berlinből írják: „Bismarck szövetségreform-tervei napról napra kézzelfoghatóbb alakot öltönek. Ugy látszik, hogy a triás-tervezet és a Majnavonal politikai összeolvásztásából állnak azok, Északi Németország katonai erőinek Poroszország fővezérkedése alatt, Dél-Németország katonai erőinek szervezése talán Bajorország fővezetése alatt, — ez bizonyára a valódi viszonyoknak megfelelő szövetségreform velleje.“

Törökország. A „Zukunft“-nak írják Cat-taroból: „Mint Törökországból ide érkezett utazók beszélik, Dugába, a montenegroi határra ismét nagyobb török hadsereg érkezett. Boszniában és a Hercegovinában országutakat igazgatnak ki és nagyszéri bevásárlásokat tesznek katonai célokra; mind oly jelek, melyek érdekes eshetőségekre mutatnak.“

Ujabb. Bécs, april. 23. Olaszország készülődéseiről szóló komoly hírek tegnapelőtt nagy haditanácsra szolgáltatott alkalmat, mely késő éjjelig tartott.

London, apr. 21. A „Times“ állítja, a nélkül, hogy a forrást megjelölne, miszerint Austria Károlyi grófot visszahívta és csapataihoz Holsteinba visszavonulási rendeletet küldött. A „Times“ hozzáteszi, hogy a háború veszélye nagyobbodott, s rosálja Austria eljárását.

Brema, apr. 22. A „Weser Ztg.“ egy sugalmazott berlini levelezője távirja: A porosz kormány ragaszkodik azon feltételhez, hogy Austria kezdje a lefegyverzést, s min-

den mart. 13. óta kibocsátott rendeletet vegyen vissza; továbbá javasolja, hogy a kölcsönös lefegyverzés május 1-éig teljesítve legyen. Ezt határozta a tegnapi ministertanács Berlinben.

Nyílt posta.

Fontos közlemények lapunk terét e napokban nagyon elfoglalván, az illető ügybarátok elnézéséért esedezünk, hogy cikkeiket ki nem adhattak a közlelőbbi számokban.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Április 25-én: 5%. Nemzeti kölcsön 100 frt. 61.20.—5%. Metalliques 100 frt 57.90.—Bank-részvény 691.—Hitelintézeti részvény 200 forint 130.70.—London 10 ft st. 100 frt 23 1/4 kr 105.20. 20. Ezüst 104.50.—Cs. kir. arany 5.04.—1860. kölcsön 75.—

Április 24-kén: Földtehermentesi kötvény magyarországi 60.50,—Erdélyi 57.—

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

Nyílttér *).

Nemes Kolozsmegeyben Röd helységben levő házam, mely a „Victoria“ biztosító társaságnál volt biztosítva, folyó évi april hó 10-kén este leégett s káram az emeltt biztosító társaság által legrovidebb idő alatt teljes megelégedésemre kifizetett. Mely loyális eljárásáért a „Victoria“ biztosító társaságnak ezennel hálátal nyilvánosan kimondani, s azt a t. biztosító közönségnek ajánlani, kötelességemnek tartom.

Kelt Kolozsvárt, april hó 23-kán, 1866. Szigetli Zsigmond, s k. kormányzati-segéd és rödi birtokos.

*) Az e téren megjelenő cikkeket egyáltalában semmi felelősséget nem vállal a szerkesztőség. Szerk.

Kolozsvári naptár a jövő hétre.

A p r i l i s		Nap kél	delel	nyugszik	Hold kél	delel	nyugszik
29 V.	Péter vt., Gizella	40. 50p.	11 57p. 15m.	76. 5p.	6 45p. e.	* *	4 43p. r.
30 H.	S. Katalin, Erast	4 49	11 57 7	7 6	7 44 e.	126 3p. r.	5 13 r.
1 K.	Május. Fülöp és Jakab	4 48	11 56 58	7 8	8 41 e.	12 48 r.	5 46 r.
2 Sz.	Zsigmond	4 46	11 56 50	7 9	9 35 e.	1 31 r.	6 24 r.
3 Cs.	Kereszt felt.	4 45	11 56 43	7 10	10 25 e.	2 21 r.	7 6 r.
4 P.	Florián	4 43	11 56 37	7 12	11 11 e.	3 9 r.	7 54 r.
5 Sz.	Pius, Gotthárd	4 42	11 56 31	7 13	11 54 e.	3 58 r.	8 47 r.

Holdtölte apr. 29-én 106. 57p. e.—Merkur reg. cs. Venus esti cs. Mars reg. 36. tájban kél.

Jupiter éjfélnél kél. Saturnus egész éjen át látszik.

Árverési hirdetés.

Krasznamegye telekkönyvi Törvényszéke részéről közhírré tétetik, miszerint Albach Géza győrtelki lakosnak, Szalovecz Ágoston hidvégi lakos ellen 3165 frt. s járulékaik iránt folyó végrehajtási ügyben az alperesfőltől lefoglalt s megbeszült alább elősorolandó javak f. 1866 évi június 26-án s a következő napokon, s ha akkor becsáron vagy azon feljől el nem kelének, azon évi augusztus 28-án és a következő napokon becsáron alól is, mindkét ízben a helyszínen Hidvég községében délelőtti 10 órakor megkezdendő bírói árverésen az alábbi külön birtok csoportokban a legűtöbbit igények el fognak adni. Banaipénzül az egyes birtok csoportozatok összes becsértékének 10%-ja készpénzben előre lesz letendő; a vételár pedig az árverés napjától számított két két havi időközön három ízben, s e szerint hat hónap alatt befizetendő a hátralékos vételár 6% kamatával együtt; a többi árverési feltételek, a becselési jegyzőkönyv és vázlatrajz ezen megye telekhivatalánál Sz. Somlyón időközben is megtekinthetők.

Az elárverezendő javak ezek:

I. birtok csoport.

A hidvégi 32 sz. telek jegyzőkönyvből: Becsérték: a. é.
a.) a 44 helyszínelési szám alatt bejegyzett 8 hold 110 □ ölnyi területtel nemesi beltelek, a rajta lévő 89 sz. lakházzal, gazdasági melléképületekkel s a hozzá tartozó kerttel, becsértéke 8,568 ft.
b.) a 749 szám alatt egész birtokrészlet 34 hold 20 □ ölt területtel, mely áll koromsabáz, kert, erdő, legelő és vízimalmából. Becsültetett 11,940 ft.

Ezen birtokcsoportozat összes becsértéke 20,508 ft.

II-ik birtok csoport.

Ugyancsak a hidvégi 32 sz. telekkönyvből:
c.) az abban foglalt többi részleteknek végrehajtandó Szalovecz Ágoston illető és annak közbirtokú neje Kondor Julianna illetménytől elkülönözött s vázlatrajzilag a betűvel jelelt felerésze, mely egy nemesi beltelek felelő, továbbá 216 hold 413 □ ölt terület s 18 darabban fekvő szántó, kaszáló, legelő és erdő részletekből áll. Együtt becsültve 14,004 ft.
d.) az ezen birtokon talált s 2280 fira becsült függő termés. 2280 ft.
e.) az ugyanezen birtokokhoz tartozó fundus instructus; u. m. gazdasági eszközök, igaslovak, szarvasmarhák, birkák, s a t. Becsárúk 2771 ft.

Összes becsérték 19,055 ft.

III-ik birtok csoport.

A hidvégi 30, 31, 33, 35, 47, 48, 70, 71, 129, 130, 131, 162, és 173 tjkvekben felvett 13. nemesi beltelek, mely telkeknek használatra s a rajtok lévő építvények azonban az azokon lakó curialistákat illetik. Összesen becsültve 1483 ft.

IV-ik birtok csoport.

Végre eladatni fognak a fundus instructus tartozéka gyanánt gazdasági használatra való összesen 1700 fira becsült egyéb ingóságok. 1700 frt.

Krasznamegye telekkönyvi Törvényszékének Sz. Somlyón 1866 évi Martius 12-én tartott üléséből.

NEM HIVATALOS.

Vizgyógyászati jelentés.

Alólt a vizgyógymód barátaival ezennel tudatja, miszerint f. év május 1-8 napjától kezdve, kor és nem külömbégség nélkül minden kül- és belbetegségben szenvedőket — legyenek azok betegségek heveny (acutus) vagy idült (chronikus) természetűek — gyógyítás végett elvállal. Gyógykezelési tekintetben ezutal is, az ezen gyógymódhoz minden szükségletekkel ellátott

„DIANNA FÜRDŐ“

helyisége van kitűzve.

Részletes feijvilágosítást: — személyesen, vagy levél által.

Kolozsvárt, aprilis 13-kán, 1866.

VELIS SIMON,

vizgyógyász, sebész, szülész és szemész.

b. monostorutca 193 szám.

Számos orvosi híres tekintélyek által megpróált, bizonyított, és ajánlatott!

Dr. SUIN DE BOUTENARD illatos FOG-PASTAJA.

Egy elismert czélszerű készítmény a fogak és foghús ápolására. Sokkal hamarabb és biztosabban tisztít mint az eddig ismert és használt szerek, és egyuttal az egész szájüreget igen jótékony frissességet kölcsönöz. (77)

Dr. LINDES tanár

Növ. Hud-hajkenőcs.

igen jótékonyan hat a haj nevelésre, a menyinyiben ezt hajlékony minőségben megtartja és a kiszáradástól megóvja; e mellett a hajnak szép természetes színt kölcsönöz és emelkedett ruganyosságot, míg más részről ugyanakkor a választék szilárdan tartására különösen alkalmas.

Eredeti darabokban 50 kr.

A valódisáért kezesség váltattván a fennebbi árakért kaphatók:

Kolozsvárt: WOLFF JÁNOS és Engel József gyógyszerészeknél, valamint:

Besztercén: Kelp Ferenc; és Dietrich & Fleischer. Brassóban: Stenner F.; és Jekelius Ferdinánd gyógyszerészek. Dévén: Bosniák A. Dézen: Krémer Samu. Nagy-Egyedben: Horváth Ferenc. Érsekbányán: Schmidt A.; Károlyfejérvárrt: Rusz János és Matherny Emil gyógyszer; Kézdi-Vásárhelyt: Fejér Lukács. Maros-Vásárhelyt: Fogarasi J. D.; Medgyesen: Breckner Károly; és Vándory & Brandsch. Segesvárrt: Misselbacher J. B. & fia. Sz. Ujvárrt: Placsinár és fia gyógyszer. Szász-Régenben: Wachner Traugott. Szászsebesben: Weissörtel Ad. G.; Szelenben: Zöhrer J. F.; Székely-Köröztúron: Binder Márton. Seps-Szentgyörgyön: Vitályos Béla. Sz. Udvarhelyt: Kauntz J. A. gyógyszer. Szeredában: Gozsy A.; Sz. Somlyón: Ruszka Ignác. Tasnádon: Szongott Jakab. Tordán: Velits G. és Wolf G.; Zalahánán: Megay Guszt. A. gyógyszer.

Haupt-Niederlage v. Geschäfts-Büchern

in allen Grössen und Rubrizirungen, höchst dauerhaft und elegant gearbeitet, zu äusserst billigen, aber festen Fabrikpreisen, empfiehlt SIEGM. HEYMANN, Monstorgasse 171. nahe am Hauptplatze.

EISENHÄUTIGER CHINA-SYRUP VON GRIMAULT & Co APOTHEKER, PARIS

leg-hatalmasb edző lényegét tartalmazza, ugymint: a vasat, mint vértünk alkotórészét és a chinát, mint az edzőszerek legerősebbjét. Eleinte a nevezett készítményben a törekedett egyesítés nem vala végrehozható, azonban nagysokára mégis sikerült; és Párisban hirtelen ismeretessé lett, úgy, hogy a legnevezetesebb orvosok, mint Arnal, Royer, Trousseau, Velpeau naponkint rendelnek china-szörpöt, mint legűtöbbit orvosságot a vérszűrés ellen s mind azon esetekben, hol a testben az erők ismét helyreállítandók és oly betegeknek, kiknél a halaványság, sápadtság, gyomor és emésztésbajok, rendetlen havi tisztulás, görvyes bántalmak s. b. mutatkoznak.

A china-szörp az étvágyat előmozdítja, az emésztést gyámolítja, a test szerkezetét általában erősíti, és mint cselekvő, és semmi esetben sem támadó gyógyszer még a lábbadozóknál is ajánlandó.

Továbbá ezen készítmény még vastartalmu chinabor alakban is létezik.

Raktár: van Ausztria minden nevezetes gyógytárában.

A Karlsbadi természetes ásványvizek szállítása.

A Karlsbadi ásványviznek nem ritkán csodálatos gyógyereje ismeretesebb, hogysem azt még szükséges volna feldicsérni. Ez egy több századokon által tapasztalt és bebizonyított tény. Hogy miféle betegségekben használandó ez, vagy a hol orvosi kifejezés szerint „Karlsbad van rendelve“, dr. Manul ur által szerkesztett önálló rúzetben sikerűlten van kimutatva. Ez, kívánságra mindenkinek ingyen és bérmentesen rendelkezésre áll. Elszállítató Karlsbad valamennyi forrás vize, mindazonáltal a mühlrunni, schossbrunni, és a bugyogva forrás vizei nagyobb és kisebb tvegekben a legnagyobb mennyiségben szállítatnak el. Minden megrendelés ásványi zre, forrássó, forrásszáppan és forráslepenykekre, a legpontosabban teljesítetik és nagyobb városokban létező raktárak által és közvetlen az ásványviz szállító igazgatóság Knobl és Mattoni által Karlsbadban (Csehország) és Bécsben (Maximilian Strasse Nro 5.)

(64) A frankfurti lap 1865 ápril 15-iki száma írja: Azon általános méltánylatot, melyben J. G. POPP fogorvos ur Anatherin-Szajvizre a közönség előtt részesült, nem lehet csodálni, mintán az Németországba bevitele óta a legrovidebb idő alatt oly birre kaptot, hogy készítője a mindenfelől özőnlő megrendeléseknek alig képes eleget tenni.

A naponként érkező halálatok és elismerések úgy az orvosi-kar mint az egygyesek részéről (hogy többet ne nevezzünk, Oppolzer orvos tudor, Klecinszky tanár, dr. Born, dr. Flor János, Heller, Fürstenberg tartományi gróf, hg. Eszterháziné, Fries grófnő s. b.) a legvilágosabban bizonyítják, hogy a fog minden betegségeinél, például könnyen vérző, szivacsos foghúsul, fakadékolnál mind a nyelven, mind a belső arczbőrön, laza fogaknak s bár minő természetű fogfájásnál feloldja a nyálkát, mely leggyakrabban okozja a fogak lazaságának, s összetétele által azt javítólag s frissítőleg hat a szájba, s ezáltal elűzi a kellemetlen szagot, melyet a dohányzás, odvas vagy mülfogak idéznek elő, a száj minden lágy részeire mint erősítő szer hat, miáltal a foghús elvesztett ruganyosságát ismét visszanyeri, s a fognak lazaságát meggátolja; továbbá enyhítő szer is használt érzékeny fogakra a légváltoztatás ellen, mivel használata által minden érzékenység megszűnik.

Ausztria, Angolország és Amerikába, hol ezen Szajviz szabadalmaztatott, s már több évtől fogva használatban van, ugy meghonosította magát, hogy egy pipere asztalról sem hiányzik. Véleményünk szerint még nagy jövő vár rá.

Kapható WOLFF J. Hintz György és Engel J. gyógyszer. uraknál továbbá: az ország minden gyógytárában.